

znesku 80 Din, kakor tudi vso zaostalo dolžno naročnino iz prejšnjih let in jo čimprej posljejo blaginji JUU.

2. Načelno se osvoji predlog o osnovanju in izvedbi skupne pedagoške biblioteke, ki bi izdajala po dposebnim uredništvom knjige za učitelje v smislu pedagoškega, teoretsko-praktičnega in administrativnega izobraževanja in usposabljanja. Podroben načrt programa s proračunom, naj se pripravi in predloži prihodnji seji glavnega odbora.

3. Načelno se sprejme predlog o osnovanju »Jugoslovanske pedagoške matice«, ki bi imela nalogo, da vse sodobno pedagoško znanstveno delo čim kvepeje poveže in koordinira v zmislu kar najboljšega jugoslovanskega pedagoškega ustvarjanja.

4. Odobren je predlog, da se prične s pripravo bibliografije vseh člankov, razprav in referatov natisnjenih v »Učitelju« in da se ta bibliografija zaključi in natisne v zadnjem zvezku »Učitelja« ob njegovi 50 letnici. Po možnosti naj se napiše tudi zgodovina njegovega razvoja. O delu se je posvetovati s šč živimi uredniki in sodelavci iz preteklosti.

JUGOSLOVENCE — MLADINSKI LIST JUU OSNOVANJE OMLADINSKE MATICE.

Urednik »Jugoslovenčeta« tov. Vitomir Srećić je poročal o tem mladinskem listu, ki ga izdaja izvršni odbor JUU. Sprejeti so bili naslednji sklepi:

1. Sprejme se predlog o osnovanju knjižnice (mladinske matice), ki bi mesečno izdajala po eno knjigo namenjeno mladini. Predlog naj se do podrobnosti izdela, zbere naj se material, vse skupaj pa naj pride v pretres na prihodnji seji glavnega odbora, kjer naj se končno odobri.

Osvežimo svoje sile!

Po raznih društvih se čisto porajajo pojavi, ki povzročajo znatno škodo društvu kot celoti in njega vplivu. Tudi v naši organizaciji se večkrat čuje, da članstvo kaj rado udiha po svoji organizaciji, bodisi sreski, ali pa centralni. Zabavljaje bi kazalo, da se članstvo zanima za svoje stanovsko gibanje. Bilo bi celo koristno ako bi bilo namenjeno odpravi škodljivih pojavov v organizaciji. Toda temu ni tako — mirna oziroma zabavljaje se brez slehernega pomisleka. Tako početje je škodljivo organizaciji in ruši vse njene dobre strani in kvari njen vpliv.

Kritika, ki stremi za izboljšanjem, oziroma daje navodila za ozdravljenje slabih strani, je gotovo slehernemu izmed nas dobrodošla. Osnova pravi kritiki bi moral biti dvig naše stanovske organizacije. Toda kaj opažamo na naših zborovanjih? Le malomarno poslušanje predavateljev, le kimanje temu ali onemu predlogu, morda še kako tiho mrmranje. Ko je pa zborovanje končano se šele prične pravo udriljanje. Tovariši — to ni zdravo, to vodi v pogubo! Tako početje moramo odpraviti in to na način, da uporabimo staro resnico: Zgani se sam, ne misli, da so oni pri vodstvu sami zlobneži in ne vem kaj še vse! V našem društvenem življenju opazimo dvojno članstvo: tiste, ki delajo, in one, ki čakajo. Kdor samo čaka in ničesar ne doprinese, ne more niti najmanjše koristiti organizaciji. Bodi buden, gibaj se, zasleduj dosledno dnevne dogodke, opazuj vrvež okoli sebe, poglobi se malo v svojo notranjost, sodeluj pri delu za

2. Predlog o osnovanju časopisa za starše in vzgojitelje naj se uredi tako, da pride v čim tesnejšo zvezo z akcijo za osnivanje »Zajednice doma in šole«.

SEKCIJSKI TISK JUU.

Po stvarni razpravi o vprašanju ali naj se snujejo novi lokalni učiteljski listi in mladinski časopisi, je bilo sklenjeno:

Izdajanje novih sekcijskih politično stanovskih listov bi bilo v škodo centralnih organov. Priporoča se izdajanje književnih publikacij.

V zvezi z učiteljskim tiskom je bilo sklenjeno: ustanavlja se propagandni dan za učiteljski tisk. Vse potrebno pripravi izvršni odbor v dogovoru z uredniki časopisov in listov.

Učiteljski Pres-biro.

Po razpravi o ustanovitvi posebne učiteljske poročevalske ustanove je bilo sklenjeno:

V načelu se odobrava ustanova učiteljskega Pres-biroa pri izvršnem odboru JUU in da naj le-ta aktivno dela za njegovo okrepitev in utrjevanje.

Komunike glavnega odbora JUU.

Soglasno sprejeti komunike je bil natisnjen v »Učiteljskem tovarišu« št. 22. od 3. januarja 1935.

Glavni odbor je h koncu svojega dela ponovno apeliral na vse jugoslovansko učitelstvo, da v zmislu letošnje resolucije, kakor tudi vseh sedanjih nacionalnih potreb, še močneje podpre izvršni in glavni odbor s popolno realizacijo Sloge in Edinstva v naših vrstah v korist kralja, naroda, države, šole, prosveite in učitelstva.

S tem so bile seje glavnega odbora JUU zaključene 30. decembra 1934. leta ob 22. uri.

izboljšanje in vesel boš uspeha. Le na ta način boš iz mlačnega, godrnjača, pesimista postal optimist! Razmotrivaj sam svoje delovanje dnevno in doprinašal boš k pravi stanovski zavesti! Dnevno boš opazoval napake, tako na sebi, kakor tudi na drugih, premočil jih boš s kritičnim očesom in vse objektivno presodil.

Kvarno je, ako v nedelavnosti čakamo le vidnih uspehov svoje organizacije. Neaktivnost kaj rada zaveže človeka v mlačnost, v duševno lenobo, ki je največja rak-rana ne le našega stanu, temveč človeštva sploh. Pridržati moramo namreč, da nas dandanes bolj obdaja kriza duha, nego pa gospodarska kriza. To je neizpodbitna resnica, ki pa je še vse premalo upoštevana in biva med nami le kot splošna fraza.

Kdor bi rad sedel le na lavrikah, ki so mu jih drugi pripravili, oziroma bolje rečeno, ki so jih drugi zaslužili, dela kakor oni, ki je prišel k zdravniku, pa se je hvalil s svojim zdravjem. Naša zborovanja bi morala biti bolj kritična. Dobrohotna kritika bo pripomogla k uspehom, nagajanje jih pa uničuje. Ako bi se na zborovanje pripravljali v duhu presojanja svoje okolice in svojega lastnega dela, bi bila naša zborovanja torišče vselega razpoloženja, uspešnega dela in prave priprave za bodočnost. Presojajmo zato dnevne zadeve le s širokega vidika in ne zakopavajmo se med same malenkosti, ki kvarijo naše živce in nam jemljejo dokaj dobrih borcev!

JUBILEJ SLOVENSKE NARODNE PESMI.

Ob 80-letnici Janka Žirovnika

Pri nas je še mnogo, žive, bogate, resnične in lepe folklore, ki bi s svojo preprostostjo, iskrenostjo in veličino bila zmožna dati nove in prepotrebne življenjske sile za preporod naše mlače, narodno-kulturne volje. In da je poleg narodnih pregovorov in rekov ter narodnih plesov tudi naša narodna pesem tista, ki je mnogo doprinesla k naši narodni samobitnosti, bo vedel najbolje oni, ki se je ukvarjal z njo leta in leta, morda vse svoje življenje. Mi smo imeli in še imamo take ljudi, ki so spoznali vrednost narodne pesmi in se posvetili njenemu reševanju in urejanju. Tudi naš slavjenec, 80-letnik Janko Žirovnik, je eden prvih, ki je živel za to bogato narodno kulturno delo.

Slavni skladatelj in glasbeni učitelj Anton Medved, čigar učenec je bil tudi Janko Žirovnik, je priporočal svojim poslušalcem, da naj rešijo, kar se še da rešiti; narodna pesem se je pričela opuščati in pozabljati. Izpodrivati jo je pričela umetna pesem. Janko Žirovnik je kot narodni učitelj predobro vedel, kaj vse to pomeni, zato se je z vso vnemo lotil zapisovanja narodnih pesmi. Vzel je v roko popolno palico in šel med naše ljudstvo. Zapisoval in harmoniziral je tako, kakor je slišal med preprostimi ljudstvom.

Pri tem iskanju in zapisovanju pa je tudi do dobrega spoznal bistvo naše narodne pesmi, zato je tudi zapisal o nji, da je zrelo narodno duše. Povedal je kaj preprosto in enostavno označitev njene moči in privlačnosti, da sega narodna pesem zato do srca, ker izhaja iz nje. Pa tudi za znanstveno glasbeno razlaganje ni ostalo njegovo delo brez pomena. Narodna pesem je podlaga umetni pesmi, ostane pa tudi podlaga vsemu pevskemu izobraževanju vkljub umetni pesmi. Spoznal je veliko škodo v tem, da smo začeli uvajati in zapisovati narodno pesem šele potem, ko se je uvedla umetna pesem. Zaradi tega so jih tudi ljudje veliko pozabili, posebno v dobi narodnega prebujenja v letu 1850, ko so se peče tako zvane »budnice«, ki so prav usodno spodrivale narodno pesem.

Ako so neuspehi naše stanovske organizacije, tu leži krivda na nas samih, ker smo le vedno rušili delo vodstva in mu v javnosti jemali ugled. Napravimo si torej delovno zadnjo, ki bo imela dela dovolj na leta! Na naših zborovanjih naj bi se ne obravnavala odino le razna šolska vprašanja, kajti s tem le šolo blatimo, ne pa dvigamo. Vrtimo se le okoli šole golega znanja, ne pa okoli šole — življenja! Tudi temu polju je potrebna osvežujoča sapica!

Mogočni valovi življenja butajo ob naš stan in mi smo nepripravljeni. Sleherni mora zato na plan in delati z vsemi svojimi močmi, kajti drugače nas bo resnično življenje vrгло ob stran.

Pa naši časopisi! To je zopet poglavje zase! Vsi tako radi hlastamo po njih, jih prečitamo do zadnje strani in jih lepo odložimo

ter takoj pozabimo na vse, kar smo čitali. Lepo verujemo napisani besedi, ne znamo pa čitati tudi med vrsticami, to se pravi, ne znamo si s čitanjem časopisa bistrirati svojega razuma, svoje razsodnosti. Vse verjamejmo do pičice kar je napisano in kar je še najhujše, prečitano snov kaj radi iznašamo v javnost, in to v neučiteljskih in neinteresiranih družbah. Kritično presojanje našega časopisa, spada k zanimanju za stanovsko delo. Iz slehernega članka v stanovskem glasilu si ustvarjamo svojo sodbu, ki nam bo dala povod za sodelovanje.

Takole bi potem tovariš urednik imel kaj hitro mnogo člankov na razpolago in njemu bi preostajalo dovolj časa za načelne uvodnike, kar bi zopet dvigalo naš ugled. Poboljšajmo se torej v novem letu!

Kmet Herman.

Splošne vesti

9. MARCA BO V LJUBLJANI VELIK UCITELJSKI ZBOR. Na povabilo JUU sreskega društva v Litiji bo v soboto 9. marca 1935. v Ljubljani veliko učiteljsko zborovanje. Zboru se bodo pridružila tudi sreska društva: Ljubljana-mesto, Ljubljana-zahodni del, Ljubljana-vzhodni del, Kamnik, Kranj in Škofja Loka. Dnevni red:

1. Proslava velikega slovanskega pedagoga prezidenta CSR g. dr. Tomaža Masaryka, ki bo tiste dni praznoval 85-letnico svojega plodonosnega življenja. Počastitev pod geslom »Zvestoba za zvestobo!«

2. Predavanje predsednika Vseslovanskega pedološkega kongresa, profesorja Masarykove univerze v Brnu — CSR g. dr. Mihajla Rostoharja: »Pouk čitanja po novodobnih izsledkih«. Dr. Rostohar je naš ožji rojak s krškega polja na Dolenskem in je znana znanstvena osebnost. Te dni je izšla o pouku čitanja njegova najnovejša knjiga, kjer razpravlja o metodiki sodobnega čitalnega pouka, kakor je razpravljal o tej temi že tudi na lanskem I. vseslovanskem pedološkem kongresu v Brnu.

Vse podrobnosti glede zbora bodo pravočasno objavljene v »Učiteljskem tovarišu«. — JUU — sresko društvo v Litiji.

— Posnemanja vredno! Tov. Vojteh Debeljak je zbral med škofjeloškim učitelstvom devet zadržnikov, ki so pristopili k Učiteljski tiskarni. To je viden znak močne stanovske zavesti, ki ga moramo javiti vsemu članstvu s prošnjo, da posnema zavedno škofjeloško učitelstvo.

— Zastave Pomladke Jadranske straže so že v delu za vse Pomladke, ki so jih pretekli teden naročili. Podvzajate se še drugi, da Vas čas ne prehitil! Mladina je navdušena, zastava poceni, botra pa ne bo težko najti!

— Zbirko za Maistrov kamen Učit. domu v Mariboru definitivno zaključimo s 15. febr. V počastitev in ohranitev spomina osvoboditelja naše severne meje se je odzvalo mnogo šol. Dokaj jih je pa molče šlo preko tozadevne iskrene prošnje, kakor bo razvidno iz pregleda, ko ga bomo objavili po zaključku zbirke. Nekateri šole — kakor tudi posamezniki — so zgubili položnico, ki je bila priložena takratni prošnji. Učit. dom jim po obvestilu rad pošlje novo.

— Prvo volilo Učit. domu v Mariboru. V sredo dne 16. t. m. smo položili v Mariboru

Odbor bo odpotoval v Kranj, kjer uživa naš slavjenec zaslužen pokoj.

Zdaj, ko mu »Birt rajtno piše«, želimo našemu slavljencu, da bi še dolgo pel zdrav in vesel tisto: »Oj vinček, hoj, hoj! Bod' dober z menoj. Nikar me ne vrzi, pod mizo nočoj!«

Ob odhodu upravitelja Iva Hrovata

Po skoro 10 letnem bivanju in delovanju se je 12. t. m. poslovil od Ihan šol. upravitelj Ivo Hrovat, da nastopi mesto sres. šol. nadzornika v Krškem.

Z nezaupanjem — kdo bi ga zameril našemu kmetu — je bil pred 10 leti sprejet. A kmalu se je začetno nezaupanje izpreverilo v spoštovanje in ljubezen. Leto za letom je rasel ugled ihanskega upravitelja. Kako tudi ne! Najprej si je osvojil otroška srca v šoli. Uživel se je pa tudi popolnoma v ihanske razmere in se je začel z delom tam, kjer je bilo najbolj potrebno. Vedel je, da bi se dalo revščini v napol kmetiskem, napol industrijskem kraju od pomoči le z dvigom gospodarstva. Predvsem se je lotil vrtnarstva in sadjarstva. Imel je nešteto sadjarskih-vrtnarskih predavanj, organiziral je tečaje in izdeloval načrte za sadovnjake. Ne samo z besedo, z dejanjem je podkrepil svoje nasvete. Menda ga ni vrta v vsem Ihanu in še daleč naokrog, kjer bi upravitelj Hrovat ne bil zasajal, obrezoval, precepeljal, škropil. Ob nedeljah je fantom in možem nazorno kazal pravilno nego sadnega drevja. Vsi novejši sadni nasadi so njegovo delo.

Nad vse je ljubil cvetice. Na šolskem vrtu je imel najrazličnejše in najlepše vrtnice. Vzgojil jih je večinoma sam, prav tako zelenjad. In ni skopal s svojim bogastvom. Radodarno ga je oddajal deci in odraslim.

Vrtnarsko-sadjarsko društvo v Domžalah je zbudil iz spanja ter kot tajnik in pozneje predsednik vodil vse delo od reprezentance do težkih poslov. Znal pa je pritegniti tudi gospodarje in ustvaril kader, ki bo nadaljeval njegovo delo.

Poleg vrtnarstva se je lotil poljedelstva. Vzbudil je zanimanje za umetno gnojenje in

na poizkusnih zemljiščih pokazal učinke raznih umetnih gnojil.

Z vsem tem pa njegovo delo ni bilo izčrpano. Izposloval je podporo za regulacijo Ihanskih vod, ki so ob vsakem nalivu izstopale. Ob zadnjem deževju se je pokazal uspeh: poplave ni bilo.

Streljajka družina v Domžalah, športni klub v Ihanu, povsod njegovo delo.

Poleg tega pa še mnogo drugega, kar ni vidno na prvi pogled.

Značilno je, kar je izustil neki mož: »Upravitelj Hrovat ni vprašal, kaj si, ampak, kaj te boli.« Pač lepo izpričevalo.

Zato je bilo slovo tem težje.

Priredila mu je občina poslovljni večer, da takega ne pomni Ihan. Vsi so se zavedali, kaj jim je bil njih upravitelj in kaj z njim izgube.

Hodili so ljudje, mladi in stari, v šolo, da se mu še enkrat zahvalijo, da mu še enkrat sežejo v roko in se s solzami v očeh poslovijo. Najtežje je bilo pač slovo šolske mladine in najbolj prisrčno. Vse je ihtelo, pritaženo, vase, kot da otroci poslušajo glas svojih src. Saj otrok podzavestno čuti, kdo mu je dober in kdo je pravi šolnik.

In v Domžalah na kolodvoru! Prihitela je tja ihanska šolska mladina, zbran je bil ihanski občinski odbor, deputacije raznih društev iz Domžal.

Tov. Stenovec, upravitelj iz Domžal, je govoril v slovo rešpe in prisrčne besede. »Ker si ljubezen sejal, si ljubezen žele« je dejal med drugim.

Jokaje se je deca še enkrat poslovila od ljubljenskega učitelja; a tudi zreli grčavi možje se niso mogli ubraniti solz.

Še eno! Hrovat je bil človek, bil je tovariš. Najbolj značilna poteza njegovega značaja je plemenitost srca. Pomagati sočloveku, predvsem tovarišu, je njegovo veselje.

Žal nam je, da je odšel iz Kamniškega sreza. Nerači smo ga dali. Pogrešali bomo v njem tudi zavednega člana učit. društva. Izgubimo v njem misleca, ki je pri zborovanjih mnogokdaj z mirno ložiko posegal v debato.

Vemo pa, da bo tudi v novem položaju na mestu in da si Krški srez lahko čestita k takemu nadzorniku.

S. S.